

ARUANNE**Euroopa Ülesehitusameti 2004. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande kohta
koos ameti vastustega**

(2005/C 332/03)

SISUKORD

	<i>Punkt</i>	<i>Lehekülg</i>
SISSEJUHATUS	1–2	16
KONTROLLIKOJA JÄRELDUSOTSUS	3–6	16
TÄHELEPANEKUD	7–14	16
Tabelid 1–4		18
Ameti vastused		22

SISSEJUHATUS

1. Euroopa Ülesehitusamet (edaspidi "amet") loodi nõukogu määruse (EÜ) nr 1628/96 alusel. ⁽¹⁾ Nimetatud määrus asendati nõukogu määrusega (EÜ) nr 2068/2004. ⁽²⁾ Algselt vastutas 2000. aasta veebruaris loodud amet ELi abiprogrammide juhtimise eest Kosovos. Pärast kolme volituste pikendamist 2001., 2002. ja 2004. aastal hõlmab ameti tegevus nüüd ka Serbiat ja Montenegrot ning endist Jugoslaavia vabariiki Makedooniat. Ameti peakontor asub Thessalonikis, rakenduskeskused asuvad Belgradis, Podgoricas, Pristinas ja Skopjes. Amet rakendab programme institutsioonide väljaarendamise ja hea valitsemistava edendamiseks, turumajanduse ja olulise infrastruktuuri väljaarendamise soodustamiseks ning kodanikuühiskonna tugevdamiseks. *Tabelis 1* tehakse ameti poolt esitatud teabe põhjal kokkuvõtte selle volituste ja tegevuse kohta.

2. Informatsiooniks on ameti poolt koostatud 2004. eelarveaasta raamatupidamise aastaaruanne kokkuvõtlikult esitatud *tabelites 2, 3 ja 4*.

KONTROLLIKOJA JÄRELDUSOTSUS

3. Kontrollikoja järeldusotsus on adresseeritud Euroopa Parlamendile ja nõukogule kooskõlas nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 185 lõikega 2; ⁽³⁾ see koostati pärast ameti raamatupidamiskontode kontrollimist vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 248.

4. Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2667/2000 artikli 8 lõikele 2 ⁽⁴⁾ koostas ameti direktor ameti raamatupidamisaruande 31. detsembril 2004. aastal lõppenud eelarveaasta kohta ⁽⁵⁾ ja see saadeti kontrollikojale, mis peab andma arvamuse raamatupidamisaruannete usaldusväärsuse ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

5. Kontrollikoda viis auditi läbi kooskõlas oma põhimõtete ja standarditega, mis põhinevad ühenduse kontekstiga kohandatud rahvusvahelistel auditistandarditel. Audit kavandati ja viidi läbi saamaks piisavat kinnitust raamatupidamisaruannete usaldusväärsuse ja nende aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta.

6. Audit andis kontrollikojale piisava aluse alljärgneva järeldusotsuse esitamiseks.

⁽¹⁾ EÜT L 204, 14.8.1996, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 358, 3.12.2004, lk 2.

⁽³⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 306, 7.12.2000, lk 7.

⁽⁵⁾ Raamatupidamisaruanne koostati 13. oktoobril 2005. aastal ning kontrollikoda sai selle 18. oktoobril 2005. aastal.

Raamatupidamisaruannete usaldusväärsus

Arvesse võtmata punktis 9 kirjeldatud probleemi, on ameti 31. detsembril 2004. aastal lõppenud raamatupidamisaruanded kõigis olulistes punktides usaldusväärsed.

Raamatupidamisaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Arvesse võtmata punktis 11 kirjeldatud probleemi, on ameti raamatupidamisaruannete aluseks olevad tehingud kokkuvõttes seaduslikud ja korrektsed.

TÄHELEPANEKUD

7. Kuigi ameti valduses oli kogu aasta vältel märkimisväärseid vahendeid, ⁽⁶⁾ ei ole ametil toimivat sularahahalduse poliitikat; ulatuslikke summasid hoitakse sageli jooksevkontodel, ilma et amet kontrolliks nendest saadavat tulu.

8. Pangakontode ja ameti raamatupidamisdokumentide vastavust ei kontrollita korrapäraselt. Seoses tekkepõhise arvestuspõhimõtte kasutuselevõtuga 2005. aastal on veelgi olulisem, et pangakontode vastavust raamatupidamisdokumentidele kontrollitaks igakuiselt.

9. Tõhusate sisekontrollimenetluste puudumisel seoses pikaajaliste saadaolevate summadega ei oli kontrollikojal võimalik saada kindlust, et ekvivalentfondide, krediidiini programmide ja spetsiaalsete rahastutega seotud tehingud on täies ulatuses kirjendatud.

10. Ameti üheks peamiseks probleemiks on raskused teenistujate värbamisel, kes suudaksid teostada ametile usaldatud keerulisi ülesandeid. Ameti volituste lühiajaliste perioodide kaupa uuendamise poliitika suurendab nimetatud probleemi, kuna väga vähesed nõutava profiiliga isikud on nõus sellistel tingimustel ümber kolima.

11. Oma 2003. aasta aruandes ⁽⁷⁾ juhtis kontrollikoda tähelepanu kõrvalekalletele, mis olid mõjutanud lepingute sõlmimise otsuseid. Sama olukord valitses 2004. aastal. Pakkumised suhtes kehtivad ametlikud menetlused, mis on peamiseks tagatiseks pakujate ebaõiglase kohtlemise vältimisel. Selle tõttu on äärmiselt oluline menetluste range järgimise tagamine. Mitmed esilekerkinud probleemid tulenesid sellest, et pakkumiskutsetes esitatud kriteeriume oli võimalik mitmeti tõlgendada nende sobimatus tõttu tegelike olukordadega. Amet peaks seega olema eriti hoolikas valikukriteeriumide seadmisel, vältimaks ebareaalsete nõudmistest esitamist, mis viivad hilisemate väärtõlgenduste ning ebatõhusate menetlusteni.

⁽⁶⁾ Pangakonto jääk 31. detsembril 2004 oli 158 miljonit eurot – vt *tabel 4*.

⁽⁷⁾ Välja antud 10. detsembril 2004. aastal.

12. Kontrollikoda viis läbi ÜRO Esindusele Kosovos (UNMIK) delegeeritud tehingute kontrolli. See hõlmas kõiki ameti raamatupidamisaruandes veel avatud 16 tehingut koguväärtusega 30,7 miljonit eurot (2004. aasta makseid 2,5 miljoni euro ulatuses). Nendel juhtudel, mil UNMIK haldab lepinguid otse, tegi amet makseid ilma asjakohast finantskontrolli teostamata. Pidev auditi jälje puudumine nõuab komisjoni ja ÜRO vahel sõlmitud lepingu ⁽¹⁾ rakendatavuse põhjalikku ülevaatamist.

13. Juhtudel, mil UNMIK tegutses kohaliku omavalitsuse talituste nimel, oli vahendite haldamine jäetud täielikult nimetatud talitustele. Amet ei ole pööranud piisavalt tähelepanu abisaajate

finantskorraldusele, eeldades, et see oli UNMIKi õiguslik kohustus; seejärel oli ametil tõsiseid raskusi tehingute sulgemisel, peamiselt seetõttu, et projektide kohta puudusid adekvaatsed raamatupidamisaruanded ja kulutused ei olnud piisavalt põhjendatud.

14. Makseid tõendavate dokumentidega seoses tuleb vastu võtta maksetaotluste käsitlemise standardiseeritud süsteem ja määratleda kriteeriumid maksete tegemiseks vajaliku tõendusmaterjali tüübi osas.

Kontrollikoda võttis käesoleva aruande vastu 10. novembri 2005. aasta istungil Luxembourg'is.

Kontrollikoja nimel
president
Hubert WEBER

⁽¹⁾ Euroopa Komisjoni ja ÜRO vahel 29. aprillil 2003. aastal sõlmitud finants- ja haldusraamistiku leping.

Tabel 1
Euroopa Ülesehitusamet (Thessaloniki)

Asutamislepingust tulenevad Euroopa Liidu vastutusvaldkonnad	Nõukogu 5. detsembril 2000. aasta määruses (EÜ) nr 2667/2000 määratletud ameti võltused	Ülesanded	Juhtimine	Ameti kasutusse antud vahendid (2003. aasta andmed)	2004. aasta tegevused ja teenused
<p>Eesmärgid</p> <p>Anda ELi abi</p> <p>i) ülesehituseks, pagulaste ja ümberasutatud isikute tagasipöördumiseks;</p> <p>ii) edendada usaldusväärset haldamist, tugevamaid asutusi ja õigusriiki;</p> <p>iii) toetada turumajanduse arengut ja investeringuid olulise füüsilise infrastruktuuri ja keskkonnametmetesse;</p> <p>iv) toetada sotsiaalset arengut ja tugevdada kodanikutühiskonda.</p>	<p>Rakendusala</p> <p>Amet haldab peamisi välisabiprogramme Serbias ja Montenegros (Serbia Vabariik, Kosovo ja Montenegro Vabariik) ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi (EJMV). Abisaajate hulka võivad kuuluda riigid, ÜRO haldusalas olevad üksused; föderaal-, regionaal- ja kohalikud poolavalikud asutused; nii töandjate- kui töötajate toetusorganisatsioonid; kooperaatiivid; heategevusorganisatsioonid; sihtasutused ja valitsusvälised organisatsioonid.</p>	<p>Ülesanded</p> <p>— nõustada komisjoni esmavajaduste osas;</p> <p>— koostada ülesehituse ning pagulaste ja ümberasutatud isikute tagasipöördumise seotud programme;</p> <p>— teha kõik võimalik ELi abi rakendamiseks.</p>	<p>Juhatus Koosneb ühest esindajast igast liikmesriigist, kahest komisjoni esindajast ja Euroopa Investeeringuspanga vaatlejast.</p> <p>Direktor Nimetatakse juhatuselt komisjoni ettepanekul.</p> <p>Rakenduskeskused asuvad Belgrias, Pristas, Podgoricas ja Skopjes. Rakenduskeskused on suurel määral halduslikult iseseisvad.</p> <p>Välisaudit Kontrollikoda</p> <p>Eelarve täitmist kindavastav Parlament nõukogu soovitusel.</p>	<p>Lõplik eelarve</p> <p>374,6 miljonit eurot (358,6 miljonit eurot), millest EL toetus: 96,7 % (97,4 %)</p> <p>Personali suurus 31. detsembri 2004 seisuga:</p> <p>114 (120) töökohta ametikohtade loetelus</p> <p>täidetud töökohti: 88 (94)</p> <p>muud töökohad — kohalik personal: 195 (201) töökohta, millest 173 (173) oli täidetud</p> <p>Personal kokku: 261 (267)</p> <p>Jaotus vastavalt tööülesannetele:</p> <p>põhitegevus: 184</p> <p>haldusülesanded: 77</p>	<p>Üldarvud</p> <p>Assigneeringud: 374,6 miljonit eurot</p> <p>Lepingud: 299 miljonit eurot</p> <p>Maksud: 292,8 miljonit eurot</p> <p>Rakenduskeskuste kaupa:</p> <p>KOSOVO: a) alustamistoetused, laenud, koolitus ja arikon-sultatsioonid väikeettevõtetele; b) õigusabi sotsiaalselt kaitsetele isikutele; c) laenuid ameti krediidiprogrammidest; d) ulatuslikud ja keerukad remondi- ja põlengus kahjustatud Kosovo B soojuselektrijaamas; e) piirkonna "Sunny Hill" soojusalaajama saneerimine Pristinas; f) kuue Pristina ja EJMV piirituletpunkti vahelise silla taasavamine.</p> <p>SERBIA: a) haldusreformi seaduseelnõud; b) poliitise eritihkuste treeningprogrammid; c) haiglate saneerimisprogrammid; d) uute töökohtade loomine automaalaenu fondist saadud laenude abil; e) koolitustugi ettevõtetele; f) soojuselektrijaama uundamine; g) piirkondlikud täiskasvanute koolituskeskused; pilootkoolide saneerimine ja IT seadmetega varustamine; h) tööd Sloboda sillal ning Horgose ja Ungari vahelises piirituletpunktis.</p> <p>MONTENEGRO: a) piiripolitsei ja ametlike eritreening; b) siseministeeriumi keskne IT andmebaas; c) personalijuh-timisamet, piirkondlikud kutseseharidus- ja koolituskeskused; d) veterinaarlabor; e) uus teede direktoraat ja transpordiseadused; f) heitvee ja tahkete jäätmete üldplaanid; g) elektrirajatisete eristamine/ümberehitus, energiasäästlikkuse strateegia.</p> <p>EJMV: a) 90 % ümberasutatud isikutest naasid konflikteelsetesse kodudesse; b) peamiselt etniliste albaanlaste koolitamine avalikeks teenistujateks; c) uute töökohtade loomine ja vanade säilimine automaalaenu fondist väikeettevõtetele antud laenudele; ettevõtluse arendamise ameti ja väikeettevõtete vaatluskeskuse asutamine; d) kolme uue instituudi rajamine ja personali koolitamine.</p>

Allikas: Ameti poolt edastatud teave.

Tabel 2
Euroopa Ülesehitusamet — eelarve täitmise 2004. eelarveaastal

Tulude päritolu	Tulud		Kulud										
	Eelarveaasta lõplikusse eelarvesse kantud tulud	Laekunud tulud	Kulude jaotus	Olemasolevad assigneeringud						Eelmisest eelarveaastast üle kantud assigneeringud			
				kirjendatud	voetud	makstud	ülekan- tud	tühista- tud	kulu- kohu- stuste jääk	ülekan- tud kulu- kohu- stused	makstud	tühista- tud	täitmata kulu- kohustused
Ühenduse toetused	362,3	232,3	I jaotis Personal	18,8	17,6	17,3	0,3	1,3	—	0,3	0,2	0,1	—
Muud toetused ja ekvivalentfondid	0,4	5,6	II jaotis Haldustegevus	7,1	6,2	5,1	1,1	0,9	—	1,2	1,1	0,1	—
Taaskasutatavad assigneeringud (C5) eelmistest aastatest	0,0	0,0	Taaskasutatavad assigneeringud (C5) eelmistest aastatest	0,4	0,1	0,1	0,0	0,2	0,0	—	—	—	—
Ülejäänud vahendid	11,9	0,0	III jaotis Põhitegevus	348,7	139,4	23,2	116,2	0,0	209,2	345,4	200,3	6,7	138,4
Mitmesugused tulud (taaskasutatavad)	p.m.	1,1	Vahesumma	375,0	163,3	45,7	117,6	2,4	209,2	346,9	201,6	6,8	138,4
			2003. aastast üle kantud assigneeringud	239,1	135,7	45,5	90,3	4,1	99,4	—	—	—	—
Kokku	374,6	239,0	Kokku	614,1	299,0	91,2	207,9	6,5	308,6	346,9	201,6	6,8	138,4

NB: Kogusummaes võib esineda ümardamisest tulenevaid erinevusi.

Allikas: Ameti andmed — tabelis tehakse kokkuvõtte ameti poolt aastaaruandes esitatud andmetest.

(1 000 eurot)

Tabel 3

Euroopa Ülesehitusamet — 2004. ja 2003. eelarveaasta tulude ja kulude aruanne ⁽¹⁾

(1 000 eurot)

	2004	2003
Tulud		
EÜ toetus	231 909	274 221
Kulude sissenõudmine (taaskasutatavad tulud — III jaotis)	1 229	1 318
Haldustegevusest saadud tulud (taaskasutatavad tulud — I ja II jaotis)	181	199
Muud tegevustulud	6 113	28 413
Tegevustulud kokku	239 432	304 151
Kulud		
<i>Halduskulud</i>		
— Personalikulud	17 575	17 333
— Muud halduskulud	6 290	6 475
<i>Tegevuskulud</i>		
— Otsene tsentraliseeritud haldamine	268 965	297 168
Haldus- ja tegevuskulud kokku	292 830	320 976
Põhitegevuse ülejääk/(puudujääk)	– 53 398	– 16 825
Erakorraline kasum	738	0
Erakorraline kahjum	– 1 269	– 4 118
Aasta majandustulemus	– 53 929	– 20 943

⁽¹⁾ 2003. aasta arve on varasemalt esitatud arvude suhtes kohandatud, et kajastada muutust raamatupidamistavades.

NB: Kogusummades võib esineda ümardamisest tulenevaid erinevusi.

Allikas: Ameti andmed — tabelis tehakse kokkuvõtte ameti poolt aastaaruandes esitatud andmetest.

Tabel 4

Euroopa Ülesehitusamet — bilanss 2004. aasta 31. detsembri ja 2003. aasta 31. detsembri ⁽¹⁾ seisuga

(1 000 eurot)

Varad	2004	2003	Kohustused	2004	2003
Põhivara			Põhikapital		
Põhivara arvestuslik netoväärtus	1 652	1 771	Omakapital ⁽²⁾	63 270	1 771
<i>Vahesumma</i>	1 652	1 771	Kogunenud ülejääk	150 332	204 261
Pikaajalised saadaolevad summad			<i>Vahesumma</i>	213 602	206 032
Ekvivalentfondid, krediidiprogrammid ja spetsiaalsed rahastud	61 619	0	Lühiajalised kohustused		
<i>Vahesumma</i>	61 619	0	Hüvitised töötajatele	28	0
Lühiajalised saadaolevad summad			Lühiajalised võlgnevused	9 619	6 067
Lühiajalised saadaolevad summad	1 761	135	Muud võlgnevused	37	515
<i>Vahesumma</i>	1 761	135	<i>Vahesumma</i>	9 684	6 582
Raha ja pangakontod					
Sularaha ja sularahaekvivalendid	158 254	210 708			
<i>Vahesumma</i>	158 254	210 708			
Kokku	223 286	212 614	Kokku	223 286	212 614

⁽¹⁾ 2003. aasta arve on varasemalt esitatud arvude suhtes kohandatud, et kajastada muutust raamatupidamistavades.⁽²⁾ Omakapital leitakse põhivara ja pikaajaliste saadaolevate summade liitmisel.

NB: Kogusummades võib esineda ümardamisest tulenevaid erinevusi.

Allikas: Ameti andmed — tabelis tehakse kokkuvõtte ameti poolt aastaaruandes esitatud andmetest.

AMETI VASTUSED

7. Ameti pangakontodel olevaid vahendeid kasutatakse vastavalt kohustuste tasumise vajadustele, kusjuures võetakse arvesse, et maksete summad võivad ulatuda 45 miljoni euronit ühes kuus ja et 2004. aasta detsembri seisuga oli tasumata arvete summa 345 miljonit eurot. Samuti tuleb vältida EL toetusena saadavate rahaeralduste laekumise viivitustest põhjustatud tõrkeid. Amet järgib sularahahalduse poliitikat kooskõlas komisjoni reeglitega. Arvestades kontrollikoja tähelepanekut, konsulteerib amet eelarve peadirektoraadiga. Väljastatakse sissenõudekorraldused, et tagada arvete õige kajastamine raamatupidamises. Euroopa Ülesehitusameti kontodel saadi 2004. aastal tulu 2,9 miljonit eurot.

8. Pangakontode ja raamatupidamisdokumentide vastavust kontrolliti sageli enne kahepoolse raamatupidamispõhimõttega raamatupidamistarkvara kasutuselevõttu 2004. aasta keskel. Amet nõustub saldovõrdlusi tegema igakuiselt.

9. Vastavalt oma kohustustele, mis on võetud 2003. aasta kohustuste täitmise protseduuri raamides, on amet kajastanud 2004. aasta lõpparuandes investeeringu algse väärtuse, millest on maha arvatud eraldi ebatõenäoliselt laekuvate arvete osas, mis on seotud kõikide vastaspoole fondide ja laenuprogrammidega, ning erifondide kasutamata vahendite osas. Kõikide nende arvestuste suhtes on läbi viidud ja toimub 2005. aastal sõltumatu audit. Ameti arvates kajastavad aruanded õiglaselt ja täielikult Euroopa Ülesehitusameti (EÜA) pikaajalisi nõudeid. Kõik vajalikud väikesed kohandamised tehakse 2005. aasta bilansis.

11. Amet tegutseb rasketes tingimustes nõudlikus keskkonnas ja on täielikult teadlik riskidest, mis on seotud sellistes tingimustes märkimisväärsete summade haldamisega. Seetõttu rakendas amet täiendatud hankeprotseduuride süsteemi, kus ülesanded on selgelt jagatud tegevjuhtimise, hankepersonal ja finantsosakonna personal vahel. EÜA on tarvitusele võtnud vajalikud meetmed vastavalt tähelepanekutele, mida on teinud kontrollikoda

2003. aasta aastaaruande osas, mis lõpetati ja avaldati 2004. aastal. Seetõttu pole vastavad muudatused veel näha 2004. aasta aruandes, kuid võetakse arvesse 2005. aasta auditi käigus. EÜA andis spetsiaalselt tsentraalsed juhised hahkapakkumistega seotud isikutele ametis ja täiendas rakendatavate normide ja meetodite sidusust. Selliseid pingutusi jätkatakse, et tagada kontrollikoja soovitude järgimist.

12. Amet üritab kõikide vahenditega tagada, et ÜRO Esindus Kosovos (UNMIK) täidaks oma vastavaid kohustusi. EÜA poliitika ongi nõuda just õigeaegset ja õiges vormis aruannete esitamist vastavalt lepingutele ning lükata need tagasi, kui need ei vasta lepingule. Ühtegi järgmist makset ei teostata enne, kui nõutud finantsandmed ja dokumendid on kontrollitud. EÜA rahastab auditeid nende rakendamise kõige sobival hetkel, tavaliselt kas lepingu lõppemise eel või kohe kui leping on lõpetatud. Need auditid "kuuluvad ÜRO finantsmäärustes, eeskirjades ja direktiivides sätestatud sise- ja välisauditeerimisele", nagu sätestatakse FAFA artikli 1 lõikes a.

13. EÜA UNMIKga sõlmitud toetuslepingu tingimused väljendavad selgelt osapoolte kohustusi. UNMIK on vastutav organisatsioon valitsusasutuste suhtes. Olles teadlik mainitud raskustest, on amet pakkunud tehnilist ja finantsnõu konkreetsete toetuslepingute raames. Seda praktikat laiendatakse tulevikus. Ameti poolt UNMIKle lõppmaksete teostamise tingimuseks on finantsnõuete täitmine, mille üle otsustus toetub sõltumatu auditi arvamusele.

14. Amet kasutab protseduuri, mis nõuab kahekordset kontrolli (rahade liikumise diagramm) enne kinnitamist ja standardset kontroll-loendit. 2004. aasta keskel uuendati juhendit, mis sisaldab arvete töötlemise üksikasjalikku protseduuri. Tehakse jätkuvaid pingutusi nende reeglite tugevdamiseks ja standardiseerimiseks.